

OLIIY TA'LIM MUASSASALARI TALABALARINI HARBIY- VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASHNING ASOSIY JIHALTLARI

H. Safoyev

Buxoro davlat universteti mustaqil izlanuvchisi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada Oliy ta'lim muassasalari talabalarini harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning asosiy jihatlari belgilab berilishi bilan bir qatorda ularda Vatanimizning kuch-qudratini mustahkamlash, uning dovrug'ini olam uzra yoyish, shuhratiga shuhrat qo'shish har bir talaba-yoshning burchi ekanligi yoritib o'tilgan

Shuningdek, maqolada Ta'lim jarayonining shaxsga yo'nalganligi, o'quv mashg'ulotlarining sifatli tashkil etilishi, ta'lim-tarbiyaning mazmuni, metodikasi, texnologiyasi zamonaviy talab va ehtiyojlar bo'yicha taklif va tavsiyalar ko'rsatib o'tilgan.

***Kalit so'zlar:** Vatanparvarlik, totuvlik, kuch-qudrat, ta'lim-tarbiy, talaba-yosh, xalq og'zaki, pedagogik, innovatsion, harbiy-vatanparvarlik.*

Hozirgi kunda yurtimizda erkin va obod hayot, inson erki va manfaatlarini ustuvor biluvchi xalqparvar davlatni barpo etish, elimiz turmushini xech kimdan kam bo'lmaydigan darajaga ko'tarish, jahon maydonida munosib o'rin egallash yo'lida barcha sohalarda olib borilayotgan bunyodkorlik ishlarimiz va qo'lga kiritayotgan yutuqlarimiz natijasida mamlakatimizning qudrati va iqtisodiy salohiyati tobora ortib, aholimizning hayot darajasi va sifati yuksalib bormoqda.

Bugun biz erishgan yutuqlarimizning xalqaro hamjamiyat tomonidan tanolinayotgani, Vatanimizning jahon mamlakatlari orasida munosib obro' e'tibor va mavqega egaligi to'g'risida faxr bilan gapirishga haqlimiz. Biz erishayotgan va

Vatanimizning obro'sini yanada ko'tarayotgan bunday yutuqlarda mehnatkash va olijanob xalqimizning mardligi va matonati, fidokorona mehnati, shijoati, bularning zamirida esa, eng avvalo, xalqimizning chinakam vatanparvarlik xislatlari yaqqol aks etib turibdi.

Shu nuqtayi nazardan bugungi kunda yoshlarning ta'lim olishi, kasb-hunar egallashi, yetuk insonlar bo'lib ulg'ayishi yo'lida zamonaviy, ilg'or-innovatsion shart-sharoitlarni yaratib berish uchun barcha imkoniyatlar yaratilmoqda. Chunki yosh avlodni har-tomonlama qo'llab-quvvatlash, ma'naviy yetuk, jismonan sog'lom, vatanparvar va fidoyi etib tarbiyalash, huquq hamda manfaatlarini himoya qilishga bo'lgan e'tibor qancha kuchli bo'lsa, uning samarasi ham shuncha yuqori bo'ladi. Shu bois O'zbekiston jamiyatining faol qatlami sifatida e'tirof etiluvchi yoshlar qatlamiga "muammo" deb emas, balki yurt ravnaqini ta'minlovchi katta kuch, davlatning strategik resursi sifatida qaralmoqda. Natijada bugun yuksak bilimli, zamonaviy fikrlaydigan, qat'iy pozitsiyaga ega yoshlar mamlakatning ertangi taraqqiyotida tobora hal qiluvchi kuchga aylanib bormoqda.

Talaba-yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash ta'limning ijtimoiy va shaxsiy yo'naltirilgan qadriyati sifatida qaralishi ta'lim-tarbiya jarayoniga, o'quv rejalari, dasturlari, darsliklari, metodik adabiyotlarda puxta gavdalantirilishi zarur. Bu ishni amalga oshirishda xalq pedagogikasi – xalq og'zaki ijodi muhim manba hisoblanadi. Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida bosqichma-bosqich tarbiyalash – bugungi kunda pedagogika fanining asosiy yo'nalishlaridan biridir. Buning uchun turli variativ dasturlar, moslashuvchan shakllar, samarali metodlar, qulay vositalar, pedagogik mos sharoitlar va axborot texnologiyalarini ishlab chiqish talab etiladi. Aynan ijodiy-pedagogik, innovatsion yondashish ta'limning asosiy qadriyati – harbiy-vatanparvarlikni muvaffaqiyatli shakllantirish uchun keng imkoniyat yaratadi.

So'nggi yillarda mamlakatimizning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishidagi keskin o'zgarishlar, yangi ijtimoiy munosabatlarning o'rnatilishi, jamiyatning yangi qadriyatlarini shakllanishi milliy ta'lim tizimining maqsad va vazifalarini qaytadan sinchiklab ko'zdan kechirish hamda unga tanqidiy baho berishni taqozo qilmoqda.

Ta'lim jarayonining shaxsga yo'nalganligi, o'quv mashg'ulotlarining sifatli tashkil etilishi, ta'lim-tarbiyaning mazmuni, metodikasi, texnologiyasi zamonaviy talab va ehtiyojlarga mosligi ta'minlanmoqda.

Bu ishlarni amalga oshirishda yosh avlodning yetuk mutaxassis kadrlar bo'lib yetishishi, ularning chinakam vatanparvarlik xislatlarini o'ziga singdirishi, shu jumladan, Vatan himoyasiga doim tayyor turishi, harbiy soxa bo'yicha mutaxassislar esa o'z kasblarini puxta egallagan, jasur, mard, bilimdon, fidoyi bo'lishlarini ta'minlash lozim.

Shu nuqtayi nazardan so'nggi yillarda talaba-yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning zamonaviy texnologiyalarini ishlab chiqish talab qilinmoqda. Chunki shiddat bilan rivojlanayotgan axborot texnologiyalari asrida vatanparvarlik ruhini yoshlar ongiga singdirish dolzarb muammoga aylangan va asosiy vazifaligicha qolmoqda.

Bu yo'nalishdagi ishlarni aniq maqsadli va tizimli tashkil qilish maqsadida vazifalarni va ijrochilarni belgilash, ijrosini ta'minlash, tegishli nazorat olib borish masalalari yuzasidan O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirish bo'yicha tegishli qonunlar, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlari, Vazirlar Maxkamasining qarorlari qabul qilingan va ular ijrosi ta'minlanib kelmoqda.

Hozirgi kunda mamlakatimiz xavfsizligini ta'minlash va hududiy yaxlitligini saqlash, jamiyatimizda tinchlik va hamjihatlikni mustaxkamlash katta ahamiyatga ega. Shu munosabat bilan yurtimiz kelajagini ta'minlashda yoshlarni vatanparvarlik va harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning ahamiyati katta.

Hozirgi notinch zamonda har bir shaxsning vatanparvarlik sifatleri yanada yaqqol namoyon bo'ladi. Bu esa dunyoning turli mintakalarida ruy berayotgan qaltis vaziyatlar tufayli Vatan mudofaasini mustaxkamlash, uning himoyasi uchun tayyor turish vazifalarini keltirib chiqaradi.

Shu sabablarga ko'ra hozirda yoshlarning harbiy vatanparvarlik tarbiyasi Vatanimiz xavfsizligini ta'minlash uchun zarur bo'lib, bunday tarbiyani zamonaviy

talablar darajasida amalga oshirish talab etiladi. Buning uchun yoshlarning harbiy-vatanparvarlik tarbiyasini ushbu yo‘nalishdagi mavjud tajribalar, erishilgan ijobiy natijalarni hisobga olgan holda muntazam rivojlantirib, faollashtirib borish masalasi davr talabidir.

Shunday ekan, harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash ta‘limning ijtimoiy-shaxsiy qadriyati sifatida qaraladi, uni amalga oshirishda xalq pedagogikasi, talaba shaxsiga e‘tibor va davlat ta‘lim siyosatining boshqa metodologik ko‘rsatmalari muhim o‘rin egallaydi. Pedagogika fani ta‘limni rivojlantirishda faol bo‘lishi va harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash doirasida muhim muammolarni hal etishi lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. *O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha harakatlar strategiyasi to‘g‘risida PF-4947-son 07.02.2017*

2. *Pedagogika nazariyasi va tarixi. Iqism. Pedagogika nazariyasi. Oliy o‘quv yurtlari uchun darslik./ M.X.Toxtaxodjayevaning umumiy tahriri ostida. “Iqtisod-moliya”, 2007.-380 b.*

3. *Abu Nasr Forobiy. Fozil odamlar shahri. T.: Xalq merosi nashriyoti. 1993.*

4. *Olimov Temir. The role of national spirituality and values in the development of civil culture in future specialists with higher education. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences. Progressive Academic Publishing, UK. 2019. 98-101 pages. (13.00.00.№3).*